

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv R

Samtlige departementer

Statsministerens kontor

Riksrevisjonen

Nr.

Vår ref

Dato

R-101

16/5173 TS/ATV

21.12.2016

Statens kontoplan for statsbudsjettet og statsregnskapet

Rundskrivet er fastsatt med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 om fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet. Finansdepartementet er der delegert fullmakt til å gi nærmere bestemmelser om statsbudsjettets inndeling i utgifter og inntekter, og til å fastsette utfyllende bestemmelser om føringen av statsregnskapet etter bevilgningsreglementet §§ 4 og 13.

1. Innledning

Rundskrivet gir nærmere bestemmelser om statsbudsjettets inndeling i utgifter og inntekter under avdelingene som fremgår av bevilgningsreglementet § 4, tredje og fjerde ledd. Rundskrivet gir også nærmere bestemmelser om føringen av statsregnskapet med bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet.

Rundskrivet gir en omtale av inndeling og oppbygging av statens kontoplan til bruk i utarbeidelse av budsjettforslag til Stortinget og etterfølgende rapportering til statsregnskapet.

Det vises til bevilgningsreglementet § 13, reglement for økonomistyring i staten § 17 og bestemmelser om økonomistyring i staten kapittel 3 for ytterligere omtale av bestemmelser om statsbudsjett og statsregnskap.

I Finansdepartementets årlige hovedbudsjettsskriv gis det enkelte presiseringer til postbruk og prinsipper som skal ligge til grunn for budsjettforslaget.

Dette rundskrivet omtaler ikke bokføring etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Dette er omtalt i Finansdepartementets rundskriv R-102.

Dette rundskrivet erstatter tidligere utgave av R-101 av 5. desember 2014. I den nye utgaven er det gjort følgende endringer:

- Konsekvenser av at bruttobudsjetterte virksomheter fra 2017 som hovedregel skal budsjettere og regnskapsføre arbeidsgiverandel av pensjonspremien til Statens pensjonskasse er innarbeidet. For

nærmere omtale se rundskriv R-118 Budsjettering og regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter fra 2017. Endringene er innarbeidet i punkt 4.3.1.

1.1 Definisjoner

Statens kontoplan: En standardisert inndeling av statsbudsjettet og statsregnskapet i utgifter, inntekter, eiendeler, gjeld og egenkapital.

Statskonto: Angir kontoer som brukes i statens kontoplan som rapporteres til statsregnskapet.

2. Virkeområde

Bestemmelsene i dette rundskrivet om statens kontoplan for statsbudsjettet og statsregnskapet gjelder for alle virksomheter som får sine bevilgninger fastsatt over statsbudsjettet og skal rapportere regnskapstall til statsregnskapet. Departementene skal legge statens kontoplan for statsbudsjettet til grunn for utarbeidelsen av budsjettforslaget til Stortinget.

3. Inndeling og bruk av statens kontoplan

Statens kontoplan er inndelt i nummerserier:

Nummerserie (kapittel/konto)	Betegnelse
0001–2999	Statsbudsjettet og bevilgningsregnskapet - utgifter
3000–5999	Statsbudsjettet og bevilgningsregnskapet – inntekter
6000–7999	Kapitalregnskapet – eiendeler
8000–8999	Kapitalregnskapet gjeld/forpliktelse
9000–9999	Kapitalregnskapet gjeld/egenkapital

Alle statskontoer i nummerserien 0001–2999 viser utgifter, og statskontoer i nummerserien 3000–5999 viser inntekter. De fire første siffer i disse to nummerseriene tilsvarer budsjettkapittel. De neste to siffer i statskontoer for utgifter og inntekter tilsvarer budsjettpost. Prinsippene for inndelingen av disse statskontoene i kapitler og poster skal legges til grunn når departementene og underliggende virksomheter utarbeider budsjettforslag til Stortinget, se pkt. 4. Budsjettforslag skal utarbeides i tråd med prinsippene i bevilgningsreglementet §§ 3–9. Den formelle inndelingen av statsbudsjettet blir fastsatt ved Stortingets bevilgningsvedtak.

Formålet med bevilgningsregnskapet er å vise forbruket mot disponible utgiftsbevilgninger i statsbudsjettet for vedkommende år og hvilke inntekter som er kommet inn i forhold til bevilget beløp. Dette innebærer at bevilgningsregnskapet må føres etter samme prinsipper og ha samme inndeling som vedtatt statsbudsjett. Rapportering til statsregnskapet av utgifter og inntekter er omtalt med eksempler i pkt. 6.2.

Statskontoer i nummerserien 6000–7999 viser statens eiendeler, og statskontoer i nummerserien 8000–8999 viser statens gjeld/forpliktelse. Statskontoer i nummerserien 9000–9999 viser statens gjeld/egenkapital. Denne egenkapitalen kalles også avslutningskontoen eller konto for forskyving i balansen. Ettersom staten benytter kontantprinsippet er det i hovedsak finansielle eiendeler og gjeld som vises i kapitalregnskapet. Finansdepartementet

har fastsatt en nærmere inndeling av statskontoer i kapitalregnskapet i nummerseriene 6000–9999, se pkt. 5. Det knyttes ikke bevilgningsvedtak til statskontoer i kapitalregnskapet. Utgifter og inntekter på 90-poster i bevilgningsregnskapet skal som hovedregel oppføres i kapitalregnskapet.

Statskonto som rapporteres til statsregnskapet har normalt 6 eller 8 siffer. Rapportering til statsregnskapet på statskontoer i bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet er omtalt med eksempler i pkt. 6.2 og 6.3.

4. Nærmere om inndelingen av statens utgifter og inntekter

Kapittel og post utgjør statskonto for statens utgifter og inntekter i statsbudsjettet og bevilgningsregnskapet.

Finansdepartementet gir i årlige budsjetttrundskriv nærmere retningslinjer for departementenes utarbeiding av budsjettforslag, herunder enkelte føringer og presiseringer om bruk av statens kontoplan.

4.1 Inndeling i kapitler

Begrepet kapittel brukes for statskontoer i nummerseriene 0001–5999. Disse prinsippene er lagt til grunn for inndeling av kapitlene:

- a) hvert kapittel skal omfatte utgifter eller inntekter som gjelder samme formål og
- b) bevilgningene under ett kapittel bør så langt mulig bare disponeres av en virksomhet eller en likeartet gruppe virksomheter

Nummereringen av kapitlene følger hovedsakelig administrative skillelinjer, slik at hvert departement har sine utgifter og inntekter innenfor en nummerserie på 100. Det er særskilte nummerserier for statsbankene, statens forvaltningsbedrifter og folketrygdens utgifter, selv om de administrativt hører under ulike departementer.

Som en følge av bruttoprinsippet føres utgifter og inntekter for seg, under hver sine kapitler. Kapittelserien 0001–2999 gjelder utgifter, og serien 3000–5999 gjelder inntekter. Et inntektskapittel som hører sammen med et bestemt utgiftskapittel, blir som hovedregel nummerert ved å legge 3000 til utgiftskapitlets nummer.

Det er opprettet et sentralt utgiftskapittel – kapittel 1633 Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift – for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift som er omfattet av nettoføringsordningen i statsforvaltningen. Virksomheter¹ som er innenfor nettoføringsordningen har fullmakt til å utgiftsføre betalt merverdiavgift på kap 1633, post 01 Driftsutgifter ved rapportering til statsregnskapet. Se også Finansdepartementets rundskriv R-116 om nettoføringsordning for budsjettering og regnskapsføring av merverdiavgift i statsforvaltningen.

Enkelte inntektskapitler er åpne for rapportering fra alle virksomheter. Eksempler på slike kapitler er kapittel 5309 Tilfeldige inntekter, kapittel 5341 Avdrag på utestående fordringer, kapittel 5605 Renter av statskassens kontantbeholdning og andre fordringer og kapittel 5700 Folketrygdens inntekter. Finansdepartementet har gitt retningslinjer for bruken av disse kapitlene og angitt poster som skal brukes ved rapportering på denne type inntektskapitler, se pkt. 4.2.

¹ Dersom en virksomhet mottar belastningsfullmakt på en budsjettpost (01-49) som inngår i nettoføringsordningen, kan betalt merverdiavgift, ved bruk av fullmakten, posteres på kap. 1633, post 01. Også virksomheter utenfor nettoføringsordningen som mottar slik belastningsfullmakt, kan postere betalt merverdiavgift, ved bruk av belastningsfullmakten, på kap 1633, post 01.

4.2 Inndeling i poster

Begrepet post brukes for artsinndeling av utgifter og inntekter under det enkelte kapittel i statens kontoplan. Postinndelingen er basert på den artsinndelingen av utgiftene og inntektene som er beskrevet i bevilgningsreglementet § 4 tredje og fjerde ledd. Denne paragrafen fastsetter at utgiftspostene og inntektspostene skal inndeles etter art i fire avdelinger. Avdelingsinndelingen svarer i hovedsak til artsgruppering av utgifter og inntekter som legges til grunn i nasjonalregnskapet. Utgifts- og inntektspostene er inndelt i hver sin nummerserie fra 01 til 99.

Utgifts- og inntektspostene skal inndeles i følgende avdelinger:

Avdelingsnummer	Postnummer	Utgifter	Inntekter
1	01–29	Statens egne driftsutgifter.	Salg av varer og tjenester.
2	30–49	Nybygg, anlegg mv.	Inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg mv.
3	50–89	Overføringer til andre.	Overføringer fra andre.
4	90–99	Utlån, statsgjeld mv.	Tilbakebetalinger mv.

Innenfor den enkelte avdeling har Finansdepartementet fastsatt standardposter med faste nummer som skal benyttes dersom Finansdepartementet ikke har godkjent noe annet. I pkt. 4.3 og 4.4 er det gitt retningslinjer for hvilke typer utgifter og inntekter som skal føres opp i statsbudsjettet og rapporteres til statsregnskapet på de enkelte postene.

Stortingets bevilgningsvedtak er knyttet til den enkelte post, jf. bevilgningsreglementet § 5 første ledd. Tilsvarende avlegges statsregnskapet på kapittel- og postnivå overfor Stortinget.

4.3 Utgiftsposter

4.3.1 Postene 01–29 Statens egne driftsutgifter (avdeling 1)

Postene 01–29 dekker avdeling 1 og omfatter statens egne driftsutgifter. Post 01, 21 og 24 er fastsatt som standardposter, jf. omtale nedenfor. Post 24 benyttes for statens forvaltningsbedrifter og Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE).

Andre poster enn standardpost 01 kan kun benyttes etter avtale med Finansdepartementet.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfatter alle ordinære driftsutgifter til lønn, varer og tjenester.

Ordinære driftsutgifter til lønn omfatter vanlig lønn, overtid og andre tillegg og feriegodtgjørelse for personale som tilsettes i faste eller midlertidige stillinger, vikarer for disse og lærlinger, praktikanter, klienter etc. Posten skal også brukes til rapportering av arbeidsgodtgjørelse til medlemmer og sekretærer i styret, råd og utvalg. I tilknytning til utgifter til lønn og personal skal følgende utgifter budsjetteres med og rapporteres til statsregnskapet:

- Arbeidsgiveravgift. Statlige virksomheter foretar forenklet oppgjør av arbeidsgiveravgiften. Dette innebærer at virksomhetene ikke utbetaler arbeidsgiveravgiften til skatteoppkrever, men rapporterer beregnet avgift som utgift på virksomhetens kapittel på posten 01, 21 eller annen

driftspost som er fastsatt, og som inntekt på kapittel 5700 Folketrygdens inntekter, post 72 Arbeidsgiveravgift. Se Finansdepartementets rundskriv R-103 om arbeidsgiveravgift for statlige virksomheter og forskrift av 27. november 2003 til folketrygdloven om forenklet oppgjør for arbeidsgiveravgiften fra statens forvaltningsvirksomhet.

- Yrkesskadepremie. Premien innbetales til Statens Pensjonskasse og rapporteres på post 01.
- Arbeidsgiverandel av pensjonspremie betalt til Statens pensjonskasse. Hovedprinsippet for bruttobudsjetterte virksomheter er at de betaler pensjonspremie til Statens pensjonskasse. Virksomheter som er unntatt fra å betale pensjonspremie til Statens pensjonskasse, skal ikke budsjettere med eller rapportere utgifter til pensjonspremie som en lønnsutgift til statsregnskapet.
- Premie for gruppelevsforssikring. Virksomheter som betaler pensjonspremie til Statens pensjonskasse etter forenklet modell gjeldende fra 2017, skal rapportere premien som utgift på virksomhetens kapittel og post 01, eller annen fastsatt driftspost for virksomheten, med motpost (inntekt) på kapittel 5309 Tilfeldige inntekter og post 29 Ymse. Dette innebærer at virksomhetene ikke betaler premie for gruppelevsforssikringen til Statens pensjonskasse. Noen virksomheter betaler premie for gruppelevsforssikring til Statens pensjonskasse. Disse virksomhetene skal ikke rapportere motposten til utgiften på kapittel 5309. For disse virksomhetene er motposten til utgiften utbetaling over bank til Statens pensjonskasse.

Ordinære driftsutgifter til varer og tjenester omfatter utgifter til løpende anskaffelser og utskiftninger av kontorutstyr, inventar og instrumenter, og annen apparatur, forbruksmateriell, reiseutgifter, kontortjenester, konsulenttjenester, vedlikehold og drift av maskiner, transportmidler m.m., vedlikehold av bygg og anlegg og drift av bygninger. Ved vedlikehold av bygg og anlegg kan det være avgrensingsproblemer mot post 45, som skal brukes ved større vedlikeholdstiltak av investeringsmessig karakter.

Ved innbetalinger til virksomheten i form av standardrefusjoner av arbeidsmarkedstiltak, foreldrepenger, sykepenger, merutgifter til lærlinger og tilretteleggingstilskudd, skal virksomheten rapportere disse til statsregnskapet som utgiftsreduksjon (kreditpostering) på virksomhetens utgiftskapittel og post for driftsutgifter.

Ved nettobudsjettering ved utskifting av utstyr, rapporteres salg av utstyr som kreditpostering på relevant utgiftspost. Virksomheten må innrette bokføringen slik at krav og forutsetninger for bruk av fullmakten enkelt kan etterprøves, jf. Finansdepartementets rundskriv R-110.

Grensegangen mellom driftspostene (01-29) og postene 60–85 overføringer til kommuneforvaltningen og andre overføringer

I noen tilfeller kan det oppstå tvil om en utgiftstype er anskaffelse av varer og tjenester eller tilskudd. Hvis det motes varer eller tjenester til bruk for virksomheten mot betaling, vil det normalt foreligge en anskaffelse som skal budsjetteres og rapporteres på post 01. I andre tilfeller må utbetalingen kategoriseres som tilskudd som hører inn under postgruppen 60–85.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Denne posten kan bare tas i bruk etter avtale med Finansdepartementet. Posten er aktuell for virksomheter som driver oppdragsvirksomhet eller inntektsgivende produksjon, og det er forutsatt stor grad av samsvar mellom utgifts- og inntektsside. Den kan også brukes til større tidsbegrensede prosjekter som det er u hensiktsmessig å ta inn på post 01.

Posten omfatter varer og tjenester som virksomheten anskaffer i tilknytning til oppdraget. Posten omfatter videre ordinære lønnsutgifter som skal betales av virksomheten til egne tilsatte, inkludert overtid og andre tillegg, feriegodtgjørelse, beregnet arbeidsgiveravgift, arbeidsgiverandel av pensjonspremie og gruppelevsforssikring, se omtale under post 01.

Ved nettobudsjettering ved utskifting av utstyr, se omtale under post 01.

Post 24 Driftsresultat

Denne posten benyttes for statens forvaltningsbedrifter. I bevilgningsreglementet § 7 er det gitt særregler for statens forvaltningsbedrifter og Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE). Det fremgår av bevilgningsreglementet at netto driftsresultat skal føres opp til bevilgning og at driftsresultatet skal inneholde avskrivninger av bokførte kapitalgjenstander og renter på statens kapital og renter av mellomværende med statskassen. Investeringer som gjøres av statens forvaltningsbedrifter, bruttobudsjetteres som for andre virksomheter i avdeling 2 Nybygg og anlegg, se omtale i pkt. 4.3.2.

Det er etablert en standard inndeling i underposter for å gi ytterligere spesifisering av utgifter og inntekter for post 24 Driftsresultat. Statens forvaltningsbedrifter presenteres i statsbudsjettet på underpostnivå, selv om det gjøres vedtak på postnivå.

Underpostene skal vise en oppstilling av inntekter og utgifter som i sum gir et netto driftsresultat:

Post	Underpost	Betegnelse
24	01	Driftsinntekter
24	02	Driftsutgifter
24	03	Avskrivninger
24	04	Renter av statens kapital og mellomværende med statskassen
24	05	Investeringsformål
24	06	Reguleringsfond

For Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE) benyttes det underposter under 24-posten som avviker noe fra denne oppstillingen.

Post 24 Underpost 01 Driftsinntekter

Underposten omfatter alle inntekter som knytter seg til driften av virksomheten. I denne posten inngår for eksempel under Statsbygg leieinntekter vedrørende husleieordningen. Andre eksempler er inntekter fra salg av publikasjoner og oppdrag som virksomheten utfører.

Post 24 Underpost 02 Driftsutgifter

Underposten omfatter alle ordinære driftsutgifter til lønn og personal, varer og tjenester, se omtale under post 01. Forvaltningsbedrifter skal innbetale pensjonspremie og premie for statens gruppelivsforsterking direkte til Statens pensjonskasse og rapportere utgiftene på denne posten. Forvaltningsbedrifter skal rapportere beregnet arbeidsgiveravgift som en utgift på virksomhetens kapital og post 24, underpost 02, og som inntekt på kapittel 5700 Folketrygdens inntekter, post 72 Arbeidsgiveravgift.

Post 24 Underpost 03 Avskrivninger

Underposten benyttes til avskrivning av verdien på utstyr og anlegg (kapitalslit). For å tilpasse statens forvaltningsbedrifter til bruttoprinsippet, rapporteres avskrivningene som inntekt på et felles kapittel 5491 Avskrivning på statens kapital i statens forretningsdrift, post 30 Avskrivninger.

Post 24 Underpost 04 Renter av statens kapital og mellomværende med statskassen

Underposten omfatter renter av statens kapital i virksomheten og renter av mellomværende med statskassen. Renter av mellomværende skal ikke budsjetteres, men kun rapporteres til statsregnskapet. Statens rentebærende kapital er omtalt i pkt. 5 nedenfor, under kontogruppe 68. Den motsvarende renteinntekten skal føres på kapittel 5603 Renter av statens kapital i

statens forretningsdrift, post 80 Renter av statens faste kapital. For SDØE inntektsføres rentene på inntektskapittelet for SDØE.

Post 24 Underpost 05 Investeringsformål

Underposten omfatter virksomhetens egenfinansiering av investeringene.

Post 24 Underpost 06 Reguleringsfond

Underposten omfatter avsetning til og fra reguleringsfond. Ved å avsette en del av overskuddet til reguleringsfondet kan virksomheten senere dekke eventuelt driftsunderskudd ved tilbakeføring fra reguleringsfondet.

4.3.2 Postene 30–49 Nybygg og anlegg (avdeling 2)

Postene 30–49 dekker avdeling 2 og omfatter utgifter i forbindelse med nybygg, anlegg m.m. I denne kategorien belastes også utgifter til vedlikehold, ombygginger og anskaffelser til utstyr som er så betydelige at de har karakter av investering. Utgiftene rapporteres under disse postene når arbeidene utføres av entreprenører mv., men kan også omfatte arbeider utført i egen regi. I så fall rapporteres her utgifter til lønn til statstilsatte dersom lønn er budsjettert på posten, se omtale under post 01 om utgifter knyttet til lønn.

Postene 45 og 49 er fastsatt som standardposter. Utgifter til slike investeringer rapporteres også på postene 30–44 som benyttes når bevilgningen skal dekke spesielle formål som bør omtales særskilt, og som ikke naturlig faller inn under postene 45 og 49. I noen tilfeller benyttes også postene 47 og 48 for slike utgifter.

Realinvesteringer, som eksempel fast eiendom, maskiner og utstyr, skal som hovedregel ikke oppføres i statens balanse i kapitalregnskapet. Dette er en følge av kontantprinsippet. Realinvesteringer som gjøres av forvaltningsbedrifter og belastes postene 30–49 på forvaltningsbedriftenes eget kapittel skal derimot oppføres i kapitalregnskapet, se pkt. 5.1.1.

Bruk av standardpostene:

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold

Posten omfatter store utstyrsanskaffelser av investeringsmessig karakter og bevilgningen er normalt overførbar. Posten omfatter f.eks. engangskjøp av utstyr m.m. til store nye lokaler, og store utstyrs- og maskinanskaffelser. Videre brukes den til vedlikeholds- og ombygningsarbeider med investeringsmessig karakter, f.eks. store utbedringer som innebærer en vesentlig forhøyelse av eiendommens verdi. Hvis det som ledd i anskaffelsen påløper engangsutgifter til kjøp av tjenester for å planlegge tiltaket og ta i bruk utstyr, kan også slike utgifter belastes post 45.

Det kan forekomme grenseganger mellom post 45 og post 01. Post 01 bør brukes ved utstyrsanskaffelser og anskaffelser der det foregår rutinemessige utskiftninger samt ved rutinemessig vedlikehold og mindre omfattende ombygningsarbeid. Post 45 skal brukes ved store utstyrsanskaffelser samt ved vedlikeholdstiltak av investeringsmessig karakter.

Post 49 Kjøp av fast eiendom

Posten skal brukes til å dekke kjøpesummen og andre engangsutgifter som påløper i tilknytning til kjøpet.

4.3.3 Postene 50–89 Overføringer til andre (avdeling 3)

Postene 50–89 dekker avdeling 3 og omfatter tilskudd og andre overføringer. Det brukes faste undergrupperinger av poster:

Postene 50–59 Overføringer til andre statsregnskap

Postene skal brukes for overføringer til statlige fond, forvaltningsorganer med særskilte fullmakter, overføring til Svalbardbudsjettet, overføring til kongehuset og andre avsetninger.

Postene 60–69 Overføringer til kommuneforvaltningen

Postene omfatter overføringene til kommunenes og fylkeskommunenes forvaltningsbudsjetter. Dette dekker både de såkalte rammetilskuddene og øremerkede tilskudd som utbetales til spesielle tiltak innenfor denne sektoren. Overføringer til kommunale og fylkeskommunale bedrifter som er organisert som selvstendige rettssubjekter, skal rapporteres på postene 70–85.

Postene 70–85 Andre overføringer (tilskudd)

Postene omfatter blant annet:

- overføringer til private, for eksempel enkeltpersoner, organisasjoner, private bedrifter m.m.
- overføringer til statlige, kommunale og fylkeskommunale foretak og bedrifter som er organisert som selvstendige rettssubjekter
- overføringer til utlandet, for eksempel tilskudd til internasjonale organisasjoner
- tap på garantier og lån for eksempel fra Husbanken og Lånekassen

Postene 86–87 Benyttes ikke

Postene 88–89 Renteutgifter og valutakurstap

Under disse postene rapporteres utgifter til renter og provisjon som er knyttet til den innenlandske og utenlandske statsgjeld som Finansdepartementet har tatt opp. Postene benyttes også for føring av valutakurstap (disagio).

4.3.4 Postene 90–99 Utlån, statsgjelden (avdeling 4)

Postene 90–99 dekker avdeling 4 og gjelder utgifter i forbindelse med utlån, kapitalinnskudd, aksjekjøp m.m. Avdeling 4 gjelder bare utgifter som skal oppføres som formuesøkning i kapitalregnskapet. Utgifter i tilknytning til lån, som tegningsutgifter, gebyrer o.l. må ikke rapporteres på 90-post. Det er fastsatt følgende standardposter:

Postene 90–94 Utlån, leieboerinnskudd, annet

Postene benyttes til å rapportere utlån gjennom statsbanker, lån til private, organisasjoner og statsforetak samt leieboerinnskudd.

Post 95 Kapitalinnskudd

Posten omfatter langsiktig eidekapital i offentlige foretak og internasjonale organisasjoner, med unntak av aksjekapital. Stiftelseskapital i statsaksjeselskaper skal imidlertid rapporteres på post 96. Statens innskuddskapital i statens forvaltningsbedrifter og innskudd i fond er eksempler på kapitalinnskudd.

Post 96 Aksjer

Posten omfatter alle typer aksjekjøp som departementene eller underliggende virksomheter gjennomfører. Stiftelseskapital til statsaksjeselskaper skal også rapporteres på posten.

Postene 97–99 Avdrag på statsgjelden (kun Finansdepartementet)

Disse postene gjelder bare Finansdepartementets betjening av statsgjelden. Avdrag på statsgjelden for ulike typer låneopptak skal rapporteres på poster for henholdsvis utenlandsk statsgjeld (post 97) og innenlandsk statsgjeld (post 98).

4.4 Inntektsposter

4.4.1 Postene 01–29 Salg av varer og tjenester (avdeling 1)

Postene 01–29 dekker avdeling 1 og omfatter inntekter som ordinære forvaltningsorganer mottar som vederlag for leveranse av varer og tjenester. Postene brukes for inntekter ved salg av varer og tjenester, som for eksempel salg av materiell, publikasjoner og andre varer, utleie

av materiell, bygninger og anlegg, oppdrag, de fleste former for gebyrer, skolepenger og kostpenger. Etter den nye førings- og rapporteringspraksisen for refusjonene tatt inn i pkt. 4.3, er det utover ymse inntekter ikke fastsatt noen særskilt inndeling av poster for driftsinntektene.

Post 29 Ymse

Denne posten brukes i hovedsak i sammenheng med kapittel 5309 Tilfeldige inntekter. På denne posten skal det rapporteres inntekter som gjelder gruppelevsforsegling for egne ansatte, tilfeldige inntekter som ikke er budsjettert og tilbakebetalinger av feilaktig utbetalte beløp.

Om tilbakebetaling av feilaktig utbetalte beløp

Når et feilaktig utbetalt beløp ikke kan tilbakebetales og posteres i samme år som feilen oppsto, skal tilbakebetalingen som hovedregel rapporteres som inntekt på kapittel 5309, *Tilfeldige inntekter* post 29, *Ymse* det påfølgende år. Dersom det er opprettet en egen post for slike tilbakebetalinger for den ordningen dette gjelder, skal denne benyttes. Unntatt fra denne hovedregelen er bevilgninger som er gitt med stikkordet "kan overføres". Tilbakebetalinger av beløp kan i slike tilfeller krediteres vedkommende utgiftsbevilgning når tilbakebetalingen skjer i bevilgningsåret eller de to påfølgende år, altså i det tidsrom bevilgningen er overførbar. Det er også akseptert at tilbakebetaling av bagatellmessige beløp krediteres vedkommende utgiftspost i det år beløpet blir tilbakebetalt, uansett hvilket år tilbakebetalingen gjelder.

4.4.2 Postene 30–49 Nybygg, anlegg med videre (avdeling 2)

Postene 30–49 dekker avdeling 2 og gjelder inntekter i forbindelse med nybygg, anlegg m.m. Det brukes to faste undergrupperinger av poster:

Postene 30–39

Postene benyttes i hovedsak til inntekter fra statens forvaltningsbedrifter (kapitlene 5445 til 5499), som

- avskrivninger på statens kapital i statens forvaltningsbedrifter
- avsetninger til investeringsformål
- overføringer fra bedriftens egne fond og andre fond
- andre inntekter statens forvaltningsbedrifter har fra bygg og anlegg

Post 30 brukes for øvrig også for avskrivninger under kapittel 5440 Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten (SDØE).

Postene 40–49

Postene er reservert inntekter for salg av fast eiendom og inntekter til statens bygge- og anleggsarbeider fra statlige særregnskap, kommuner og andre. Som eksempler kan nevnes tilskudd og refusjoner vedrørende byggearbeider ved statlige skoler, samt anleggsarbeider ved statens havneanlegg, flyplassanlegg og veganlegg.

4.4.3 Postene 50–89 Skatter, avgifter og andre overføringer (avdeling 3)

Postene 50–89 dekker avdeling 3 og omfatter overføringer. Postene har fem faste undergrupper:

Postene 50–59 Overføringer fra andre statlige regnskaper

Postene benyttes ved overføringer fra andre statlige regnskaper, for eksempel tilbakeføringer fra statlige fond.

Postene 60–69 Overføringer fra kommunenes og fylkeskommunenes forvaltningsbudsjetter
Postene benyttes ved overføringer fra kommunene for betaling av tjenester.

Postene 70–79 Skatter og avgifter

Postene benyttes ved statsskatt på formue og inntekt, avgifter på omsetning, produksjon og driftsmidler, avgifter på arv, dokumenter, spill og andre fiskalavgifter. Alle inntekter under avsnittet Skatter og avgifter, kapitlene 5501–5599, blir derfor rapportert på disse postene. Under folketrygdens inntektskapittel, kapitlene 5700 og 5701, brukes disse postene blant annet for medlemsavgift og avgift fra arbeidsgivere.

Postene 80–84 Renteinntekter

Postene benyttes ved rapportering av renteinntekter. Renteinntekter rapporteres normalt på kapittel 5605 og 5603. Kapittel 5605 brukes for rapportering av renter på statskassens kontantbeholdning og andre fordringer. Eksempler på renter som føres på dette kapitlet, er renter på utestående alminnelige fordringer, renter på foliokontoer i Norges Bank, renter på obligasjoner og renter på innskudd i banker utenfor statens konsernkontoordning. Kapittel 5603 brukes som felleskapittel for statens forvaltningsbedrifter for rapportering av de renter som skal betales for statens kapital og det daglige mellomværendet med statskassen. Renteinntekter rapporteres også under andre budsjettkapitler, og det er f.eks. opprettet egne kapitler for renter krevd inn til staten gjennom statsbankene.

Postene 85–89 Andre inntekter

Postene omfatter andre inntekter som utbytte på aksjer, bøter, erstatninger og inndragninger, tilskudd, stønader, tilbakebetaling av gitte tilskudd og valutakursgevinst (agio).

4.4.4 Postene 90–99 Tilbakebetalinger og avdrag på lån (avdeling 4)

Postene 90–99 dekker avdeling 4 og omfatter tilbakebetalinger og avdrag på lån. Følgende inndeling av poster skal brukes:

Postene 90–94 Avdrag gjennom statsbankene og andre lån fra staten

Over disse postene rapporteres avdrag gjennom statsbanker og avdrag på lån til private, organisasjoner og statsforetak. Tilbakebetaling av leieboerinnskudd skal også rapporteres på disse postene.

Post 95 Tilbakebetaling av kapitalinnskudd

Tilbakebetaling av innskudd i statsforetak og tilbakebetaling fra fond rapporteres på denne posten. Tilbakebetaling av innskudd til andre selskaper skal også rapporteres her, som for eksempel innskudd i Den europeiske bank for gjenoppbygging og utvikling.

Post 96 Aksjer

Alle typer av aksjesalg som departementene eller underliggende virksomheter gjennomfører skal rapporteres her. Tilbakebetaling av stiftelseskapital til statsaksjeselskaper rapporteres også på posten.

Postene 97–99 Opptak av lån - statsgjelden (kun Finansdepartementet)

Postene brukes bare til Finansdepartementets opptak av statslån. Lånene skal rapporteres på separate poster for henholdsvis utenlandsk lån (post 97) og innenlandsk lån (post 98).

5. Nærmere om inndelingen av kapitalregnskapet (balansen)

Kapitalregnskapet omfatter statskontoer i nummerseriene 6000–9999 med en inndeling i kontogrupper og kontoer. Denne inndelingen utgjør de første fire siffer av en statskonto som skal rapporteres til kapitalregnskapet. Ytterligere siffer i statskontoen benyttes etter avtale med Direktoratet for økonomistyring (DFØ). Normalt rapporteres statskontoer til kapitalregnskapet med 6 eller 8 siffer.

I det etterfølgende benyttes begrepet *kontoklasse* når det kun refereres til første siffer i statskontoinndelingen. Begrepet *kontogruppe* benyttes nedenfor både på 2-siffer- og 4-siffernivået.

5.1 Inndelingen i kontogrupper og kontoer

Kapitalregnskapet skal gi en oversikt over statens eiendeler og gjeld, jf. bevilgningsreglementet § 13, tredje ledd. Kapitalregnskapet er inndelt som en balanse hvor kontoklasse 6 og 7 viser statens eiendeler og kontoklasse 8 og 9 viser statens gjeld og egenkapital. Kontoklassene er videre inndelt i mer detaljerte kontogrupper og kontoer.

Ettersom staten bruker kontantprinsippet inneholder kapitalregnskapet i hovedsak en oversikt over statens kontantbeholdninger, fond, verdipapir, kapital i statsforetak, kapitalinnskudd i statsbedriftene, utlån, fordringer og statsgjeld. Realinvesteringer, som eksempelvis fast eiendom, maskiner og utstyr, oppføres normalt ikke i kapitalregnskapet. Unntaket er realinvesteringer gjort av statens forvaltningsbedrifter som skal føres i kontogruppe 68.

Nedenfor gis en kort beskrivelse av de ulike kontogruppene. Inndelingen i kontogrupper og innholdet i disse vil være ganske stabil over tid. I arbeidet med det enkelte års statsregnskap vil det likevel gjøres endringer, slik at det kan komme tilføyelser til eller gjøres endringer i oppstillingen av kapitalregnskapet.

5.1.1 Kontogruppe 6000–7999 eiendeler

Kontogruppe 60 Kontantbeholdninger

Kontogruppen omfatter statens kontantbeholdning med bankinnskudd på statens foliokonto i Norges Bank gjennom konsernkontoordningen.

Kontogruppe 61 Spesielle beholdninger, forsikringer mv.

Kontogruppen brukes til oppføring av spesielle beholdninger. Eksempler på denne type beholdninger er Statens pensjonsfond, statens finansfond, statens obligasjonsfond og Norfund.

Kontogruppe 62 Verdipapirer

Kontogruppen omfatter verdipapirer som er i statens eie. Kontogruppen har følgende inndeling: kontogruppe 6250 Obligasjoner, kontogruppe 6260 Aksjer, kontogruppe 6270 Kapital i statsforetak/selskap med begrenset ansvar mv., kontogruppe 6280 Leieboerinnskudd og kontogruppe 6290 Innskudd i utenlandske banker.

Kontogruppe 63 Utlån og utestående fordringer

Kontogruppen omfatter statens utlån og utestående fordringer. Kontogruppen har følgende inndeling: kontogruppe 6300 Utlån gjennom statsbanker, kontogruppe 6311 Utlån til statens selvstendige bedrifter, kontogruppe 6330 Utlån til statsforetak, kontogruppe 6351 Andre utlån, kontogruppe 6370 Utestående fordringer for virksomheter med særskilte fullmakter. Statens utlån gjennom statsbankene er beløp statsbankene har lånt ut til publikum/innbyggere til diverse formål.

Kontogruppe 64 Ordinære fond

Kontogruppen omfatter eiendeler i form av statlige fond som utelukkende består av statlige midler. Statlige fond plasserer sine likvidbeholdninger som kontolån til statskassen. For å synliggjøre at dette er statens eiendeler, rapporteres lividbeholdninger også på kontogruppe 64. Se også omtale under kontogruppe 81.

Tilførsel av midler til fond over statsbudsjettet kan skje enten ved kapitalinnskudd bevilget på et utgiftskapittel over post 95, eller som overføring bevilget på et utgiftskapittel over postene 50–59. Kapitalinnskudd over post 95 benyttes når midlene som bevilges, skal stå som fast kapital i fondet og ikke brukes til fondets formål (for disse fondene er det bare renteavkastningen som kan brukes til formålet). Overføring over postene 50–59 benyttes når

midlene som bevilges, skal brukes til aktiviteter og tiltak for å oppfylle fondets formål. Dersom det skal tilbakeføres midler fra fondet til staten, føres det på et inntektskapittel og tilhørende post.

Kontogruppe 65 Forskudd

Kontogruppen omfatter forskudd på rammeoverføringer til fylker og kommuner og forskudd under Samferdselsdepartementet.

Kontogruppe 66 Kapital i statsbanker m.m.

Kontogruppen omfatter statens innskudd i eksempelvis Innovasjon Norge. Innskuddene er innskudd i grunnfond og innskudd i andre fond og må ikke forveksles med lån gjennom statsbankene som rapporteres i kontogruppe 63. Kontogruppen har følgende inndeling: kontogruppe 6600 Grunnfond, kontogruppe 6610 Andre fond og kontogruppe 6620 Innskuddskapital.

Kontogruppe 68 Fast kapital i forvaltningsbedrifter

Kontogruppen omfatter statens faste kapital i forvaltningsbedriftene. Statens faste kapital avskrives årlig.

Realinvesteringer gjort av forvaltningsbedrifter som er belastet postene 30–49 på forvaltningsbedriftenes eget kapittel, skal oppføres i kontogruppe 68 i kapitalregnskapet. Avskrivninger føres som nedgang i den faste kapitalen.

Årlige investeringer fratrukket avskrivninger og avsetning til investeringsformål utgjør årets netto investeringsbidrag. Dette netto investeringsbidraget skal det betales renter av, og det utgjør statens rentebærende kapital i forvaltningsbedriftene. Renter av statens kapital skal rapporteres til bevilgningsregnskapet på virksomhetens kapittel, post 24 og underpost 04 Renter, med motpost på kapittel 5603, post 80 renter av statens faste kapital. Rentesats fremgår av Finansdepartementets årlige rundskriv om *Rentesats for mellomværende med statskassen og statens kapital i statens forvaltningsbedrifter*.

Kontogruppe 69 Egenbeholdning statspapirer

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. Kontogruppen omfatter statens egenbeholdning av statsobligasjoner og statskasseveksler. Deler av gjelden ført på kontogruppe 8030 og 8055 eies av staten og benyttes til markedspleieformål.

Kontogruppe 70, 71 og 72 Statskassens mellomværende med ordinære regnskapsførere og forvaltningsbedriftene

Kontogruppen omfatter statskassens mellomværende med statlige virksomheter og forvaltningsbedriftene under det enkelte departement. I mellomværende inngår eksempelvis utbetalinger som ikke er utgiftsført i statsregnskapet, f.eks. reiseforskudd eller lønns lån til ansatte, eller innbetalinger som ikke er inntektsført (f.eks. ikke identifiserte innbetalinger). I mellomværende inngår også avsetning for skattetrekk og avsetning for skyldig merverdiavgift dersom virksomheten har avgiftspliktig omsetning.

For forvaltningsbedriftene inngår reguleringsfondet som en del av mellomværende med statskassen. For å gi et riktigere bilde av kapitalkostnadene ved statens forretningsdrift beregnes det rente i kontogruppen. Rentesats fremgår av Finansdepartementets årlige rundskriv om *Rentesats for mellomværende med statskassen og statens kapital i statens forvaltningsbedrifter*. Renter av mellomværende med statskassen skal rapporteres til bevilgningsregnskapet på virksomhetens kapittel, post 24 og underpost 04 Renter med motpost på kapittel 5603, post 81 Renter av mellomværende.

Kontogruppe 77 Overkurs/underkurs statspapirer

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. Eventuell over-/underkurs på statspapirer (kontogruppene 69 og 80) avsettes på 77-konto og avskrives lineært over lånenes løpetid.

Kontogruppe 78 Kurs- og sikkerhetselement

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. Kontoen benyttes til bytteordningen med statspapirer mot obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Kurs og sikkerhetsbeløp knyttet til OMF føres mot kontogruppe 78.

5.1.2 Kontogruppe 8000–8999 gjeld

Kontogruppe 80 Statsgjelden

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. Kontogruppen har følgende inndeling: kontogruppe 8030 Faste lån, opptatt innenlands (norske statsobligasjoner), kontogruppe 8055 Statskasseveksler, kontogruppe 8080 Kortsiktige kontolån. Enkelte statlige virksomheter eller ordninger kan bli pålagt å plassere sin overskuddslikviditet som lån til staten. Disse innskuddene, sammen med eksempelvis lån til helseforetakene og innbetalte sikkerhetsbeløp fra motparter i rentebytteavtaler, føres under kontogruppe 8080.

Kontogruppe 81 Kontolån fra ordinære fond

Kontogruppen omfatter likviditeten som disponeres av statlige fond. Likviditeten er plassert i statskassen og inngår i statens kontantbeholdning, jf. kontogruppe 60. Plasseringen rapporteres også som en forpliktelse til kapitalregnskapet i kontogruppe 81. Se også omtale under kontogruppe 64.

Kontogruppe 82 Virksomheter med særskilte fullmakter

Kontogruppen omfatter likviditeten som disponeres av forvaltningsorganer med særskilte fullmakter. Likviditeten er plassert i statskassen og inngår i statens kontantbeholdning, jf. kontogruppe 60. Plasseringen rapporteres også som en forpliktelse til kapitalregnskapet i kontogruppe 82.

Kontogruppe 84 Deposita og avsetninger

Kontogruppen omfatter deposita og avsetninger. Med deposita menes beløp som staten mottar, men som ikke skal tas til inntekt i bevilgningsregnskapet. Slike innbetalinger rapporteres til kapitalregnskapet på deposita kontoer. Med avsetninger menes midler som staten har satt til side for å dekke en fremtidig utgift som staten allerede har forpliktet seg til å oppfylle.

Kontogruppen har følgende inndeling: kontogruppe 8400 Deposita og avsetninger under departementenes forvaltning, kontogruppe 8440 Avsetninger, garantier mv., kontogruppe 8450 Avsetninger i Svalbardregnskapet og kontogruppe 8480 Avsetninger til Statens pensjonsfond utland.

Kontogruppe 87 Overførte ubrukte bevilgninger

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. I kontogruppen føres samlet forpliktelse knyttet til vedtak om overføring av ubrukte bevilgninger til neste budsjettermin.

5.1.3 Kontogruppe 9000–9999 avslutningskonto (egenkapital)

Kontogruppen benyttes av Finansdepartementet. Ved årets slutt gjøres avslutningsposter av bevilgningsregnskapet (kap. 5999) mot kapitalregnskapets konto for forskyvning i balansen (konto 980000). Sammen med øvrige føringer mot konto for forskyvning i balansen, gjøres kontoen opp mot avslutningskontoen (konto 990000 egenkapital) i kapitalregnskapet.

6. Rapportering til statsregnskapet

6.1 Generelt om rapportering til statsregnskapet

Virksomhetene skal rapportere regnskapsopplysninger om utgifter og inntekter til bevilgningsregnskapet. I tillegg skal virksomheter som har utgifter eller inntekter på 90-poster

i bevilgningsregnskapet, rapportere transaksjonene til kapitalregnskapet, jf. pkt. 4.3.4 og 4.4.4. Inndelingen av rapporteringen etter statens kontoplan til hhv. bevilgningsregnskapet og kapitalregnskapet fremgår av pkt. 6.2 og 6.3. Rapporteringen til statsregnskapet skal følge de grunnleggende prinsippene for statsbudsjettet, jf. bevilgningsreglementet § 3.

Rapporteringen til statsregnskapet skal skje innen de fristene som er angitt i Finansdepartementets årlige rundskriv.

For nærmere informasjon om teknisk format og oppsett av regnskapsrapport (S-rapport) til statsregnskapet, se nettsidene til DFØ.

6.2 Rapportering til bevilgningsregnskapet

Utgifter og inntekter skal rapporteres til bevilgningsregnskapet etter den inndelingen i kapittel og post (statskonto) som Stortinget har vedtatt i statsbudsjettet, jf. pkt. 3.

Statskonto skal være på 6 siffer (kapittel/post). Under vises et eksempel på oppbygging av statskonto:

Eksempel på rapportering til bevilgningsregnskapet for budsjettåret 2014:

Kapittel	1700	Forsvarsdepartementet
Post	170001	Driftsutgifter

Kapittel	4700	Forsvarssdepartementet
Post	470001	Driftsinntekter

Eksempel for rapportering til bevilgningsregnskapet på post 24 for budsjettåret 2014:

Kapittel	2445	Statsbygg
Post	244524	Driftsresultat
Underpost	24452401	Driftsinntekter

For post 24 skal det også rapporteres på underpost, og konteringen skal være på 8 siffer (kapittel/post/underpost).

For samtlige poster skal det også rapporteres etter obligatorisk nivå i standard kontoplan, jf. Finansdepartementets rundskriv R-102.

6.3 Rapportering til kapitalregnskapet

Eiendeler, gjeld og egenkapital skal rapporteres som statskontoer til kapitalregnskapet i nummerseriene 6000-9999, jf. pkt. 3. Oppbyggingen av statskontoene skal følge den overordnede inndelingen Finansdepartementet har fastsatt med ytterligere siffer som benyttes etter avtale med DFØ.

Statskontoen som rapporteres til kapitalregnskapet, skal normalt være på 6 eller 8 siffer. Eksempelvis vil virksomhetens konto for mellomværende med statskassen være på 6 siffer, mens kontoer for rapportering av bevegelse på oppgjørskontoer i Norges Bank vil være på 8 siffer.

For øvrige kontoer i kapitalregnskapet vil kontostrukturen variere ut fra formål og spesifikasjonsbehov. For formål som gjelder gjennomgående for departementene, vil departementstilhørighet normalt fremgå av kontostrukturen. Det kan imidlertid variere noe hvordan dette er løst mellom kontogruppene, ut fra ulike spesifikasjonsbehov. Se eksempel nedenfor på oppbygging av statskonto:

Eksempel på rapportering til kapitalregnskapet for kontogruppene 64 og 81:

Kontoklasse	6	Eiendeler
Kontogruppe	64	Ordinære fond (eiendeler)
Kontogruppe	6403	Ordinære fond under Kulturdepartementet
Statskonto	640302	Norsk kulturfond

I eksempelet fremgår det ved siffer 3–4 at statskontoen er underlagt Kulturdepartementet. Ytterligere to siffer (siffer 5–6) brukes for nærmere spesifisering av fondet. (For kontogruppe 64 og 81 har det i noen tilfeller også vært nødvendig å ta i bruk ytterligere to siffer, slik at en statskonto totalt kan være på 8 siffer.)

Eksempel på rapportering til kapitalregnskapet for kontogruppe 62:

Kontoklasse	6	Eiendeler
Kontogruppe	62	Verdipapirer
Kontogruppe	6260	Aksjer
Statskonto	626002	Aksjer under Kunnskapsdepartementet

I dette eksempelet fremgår det ved posisjonene 5–6 at statskontoen er underlagt Kunnskapsdepartementet. Ytterligere to siffer (posisjon 7–8) brukes for nærmere spesifisering av aksjeposter.

Ved opprettelse og nedleggelse av virksomheter og omflytting av virksomheter mellom ulike departement, må statskontoene virksomheten skal rapportere på oppdateres etter avtale med DFØ.

7. Virksomhetens kobling mellom statens kontoplan og standard kontoplan

Rapporteringen til statsregnskapet skal skje i samsvar med bevilgningsreglementet, dette rundskrivet og Finansdepartementets årlige rundskriv vedrørende rapportering til statsregnskapet, jf. bestemmelsene pkt. 3.5.

Virksomhetens regnskapsrapport skal i tillegg til statskontoer inneholde regnskapsinformasjon etter inndelingen i standard kontoplan på obligatorisk siffernivå, jf. bestemmelsene pkt. 3.5.2. Dette innebærer at virksomheten må koble artskontoene i standard kontoplan opp mot korrekt statskonto i statens kontoplan. Se rundskriv R-102 for eksempler på kobling.

8. Forvaltning

Finansdepartementet forvalter statens kontoplan for statsbudsjettet og statsregnskapet.

Direktoratet for økonomistyring (DFØ) har fått delegert myndighet til å forvalte statsregnskapet, og berunder å ta stilling til statskonto som den enkelte virksomhet skal bruke i rapporteringen til kapitalregnskapet. Eventuelle spørsmål om rapportering til statsregnskapet kan rettes til DFØ ved Forvaltnings- og analyseavdelingen på følgende e-postadresse: statsregnskap@dfo.no.

9. Ikrafttredelse

Rundskrivet gjelder fra 1. januar 2017.

Med hilsen

Pål Longva e.f.
ekspedisjonssjef

Astri Tverstøl
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke lar askrevet signatur.

Kopi:

Stortingets administrasjon
Direktoratet for økonomistyring

Erstattet av R-101/2.10.2019